

Sygn. akt *XVII Amz 21/16*

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący – **SSO Małgorzata Perdion-Kalicka**

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu 9 lutego 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z zażalenia **B. F.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wydanie świadectwa pochodzenia

na skutek zażalenia na postanowienie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 29 grudnia 2015 r. nr (...)

postanawia:

1. oddalić zażalenie;
2. zasądzić od B. F. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 1.440 zł (jeden tysiąc czterysta czterdzieści złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka

Sygnatura akt: XVII Amz 21/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 29 grudnia 2015 r. (znak: (...)) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na podstawie art. 219 KPA w związku z art. 9e ust. 1 i 3 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 ze zm.; dalej: PE) oraz w związku z art. 186 ust. 3 ustawy z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2015 r., poz. 478; dalej: OZE), a także w związku z art. 122 ust. 1pkt 1 i art. 37 pkt 5 ustawy z 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469 ze zm.; dalej: PW), po rozpatrzeniu wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z 2 maja 2015 r. pochodzącego od przedsiębiorcy B. F., prowadzącego w P. działalność gospodarczą pod firmą (...) B. F., odmówił wydania świadectwa pochodzenia dla energii elektrycznej wytworzonej w odnawialny źródle energii – elektrowni wodnej zlokalizowanej w G., powiat (...), województwo (...), o mocy zainstalowanej 0,150 MW, w okresie od 1 do 30 kwietnia 2015 r., w ilości 54,684 MWh (postanowienie k. 4-8).

W zażaleniu na powyższe postanowienie przedsiębiorca B. F., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) B. F. zaskarżył to orzeczenie w całości, wnosząc o jego zmianę w całości poprzez wydanie świadectwa pochodzenia energii elektrycznej zgodnie z wnioskiem powoda z 2 maja 2015 r., ewentualnie powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki do ponownego rozpoznania. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono:

1. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 217 § 1 i 2 pkt 2 w zw. z art. 6 KPA w zw. z art. 9e PE w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 r. poprzez odmowę wydania zaświadczenia potwierdzającego wytworzenie energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii, pomimo niekwestionowania samego faktu wytworzenia energii i jej ilości oraz pomimo spełnienia przez powoda przesłanek określonych w art. 9e PE;

2. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 138 ust. 1 w zw. z art. 135 pkt 1 PW poprzez nieprawidłową wykładnię polegającą na przyjęciu, że decyzja administracyjna stwierdzająca wygaśnięcie pozwolenia wodnoprawnego wydana w wyniku upływu okresu, na które zostało przyznane, ma charakter deklaratoryjny, co skutkowało nieprawidłowym uznaniem, że pozwolenie wodnoprawne na piętrzenie wód rzeki R. udzielone powodowi wygasło z dniem 30 listopada 2014 r., przez co powód naruszył warunki koncesji na prowadzenie działalności gospodarczej (zażalenie k. 11-20).

W odpowiedzi na zażalenie Prezes URE wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych (odpowiedź na zażalenie k. 33-37).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. F. jest przedsiębiorcą, prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) B. F. z siedzibą w P., w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (okoliczności bezsporne; dowód: wydruk z CEiDG, k. 56 akt admin).

Decyzją z 28 lutego 2005 r. przedsiębiorca uzyskał koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej na okres od 5 marca 2005 r. do 5 marca 2025 r. Przedmiot działalności objętej koncesją stanowi działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii, przy użyciu dwóch turbozespołów o mocy zainstalowanej 100 kW i 50 kW, w źródle o nazwie (...) Elektrownia (...), zlokalizowanym w G., powiat (...), województwo (...). Zgodnie z warunkiem 2.3.2. koncesji, koncesjonariusz jest zobowiązany do przestrzegania przepisów ustawy – Prawo wodne, a w szczególności do posiadania pozwoleń wodnoprawnych (dowód: odpis decyzji znak: (...), k. 27-29a akt admin).

Decyzją nr (...) z 20 października 2004 r. Starosta (...) udzielił I., B., J. i P. F. pozwolenia wodnoprawnego na korzystanie z wody dla celów energetyki wodnej, obejmujące:

- a) piętrzenie wód rzeki R. – do maksymalnego poziomu piętrzenia 14,00 m n.p.m., poprzez jaz zlokalizowany na kanale M. w km 42+100,
- b) pobór zwrotny wód rzeki R. w ilości 11,2 m³/s dla turbin o łącznej mocy 169 kW wytwarzających energię elektryczną,
- c) zwrotny zrzut wody przez młyn do kanału M. w km 42+095, a następnie do rzeki R. w km 41+920 w ilości 9,2 m³/s,
- d) zwrotny zrzut wody przez turbinę w siłowni energetycznej do rzeki R. w km 42+135 w ilości 2,0 m³/s.

Pozwolenie było ważne do 30 listopada 2014 r. (dowód: odpis decyzji k. 43-44 akt admin). Wnioskiem z 10 listopada 2014 r. B. F. wystąpił o przedłużenie pozwolenia wodnoprawnego na piętrzenie rzeki R. na Młynie w G. dla potrzeb (...) Elektrowni (...) (dowód: kserokopia wniosku, k. 35 akt admin).

Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w S. na wniosek powoda zmienił organ rozpatrującego sprawę B. F. ze Starosty (...) na Starostę (...) postanowieniem z 10 grudnia 2014 r. Pismem z 12 stycznia 2015 r. Starosta (...) wezwał powoda do uzupełnienia wniosku i dokumentacji wodnoprawnej w sprawie udzielania nowego pozwolenia wodnoprawnego. Do końca kwietnia 2015 r. przedsiębiorca nie uzyskał nowego pozwolenia wodnoprawnego (okoliczności bezsporne, dowód: pismo z 13.11.2014 r. k. 35v akt admin.; kserokopia postanowienia znak: (...), k. 36 akt admin).

Decyzją nr (...) z 20 listopada 2015 r. Starosta (...) wygasił z urzędu decyzję Starosty (...) z 20 października 2004 r. – wydaną na rzecz B. F. na szczególne korzystanie z wód rzeki R. na potrzeby (...) Elektrowni (...) w G., której termin ważności upłynął z dniem 30 listopada 2014 r., której nieważność w części została stwierdzona decyzją Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w S. z dnia 30 stycznia 2015 r. znak: (...) (pkt 1 sentencji decyzji) (dowód: decyzja k. 54-55 akt admin).

Wnioskiem z 2 maja 2015 r., złożonym za pośrednictwem operatora systemu elektroenergetycznego – (...) Sp. z o.o. Oddział (...) w S., B. F. wystąpił do Prezesa URE o wydanie świadectwa pochodzenia potwierdzającego wytworzenie energii elektrycznej w źródle odnawialnym (...), zlokalizowanym w G., w okresie od 1 do 30 kwietnia 2015 r. w ilości 54,684 MWh. Operator systemu elektroenergetycznego poświadczył dane zawarte we wniosku oraz fakt, iż przedmiotowy wniosek został mu przedłożony 18 maja 2015 r. (dowód: wniosek o wydanie świadectwa pochodzenia, k. 1 akt admin).

Przedsiębiorca B. F. został wpisany 7 maja 2015 r. przez Prezesa URE do rejestru wytwórców energii w małej instalacji, o którym mowa w art. 7 OZE, pod numerem (...). W związku z tym, decyzją z 31 sierpnia 2015 r. Prezes URE stwierdził wygaśnięcie decyzji z 28 lutego 2005 r., którą udzielono przedsiębiorcy koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii (w tzw. małej instalacji). Organ uznał, że z dniem doręczenia przedsiębiorcy zaświadczenia o wpisie do ww. rejestru, tj. z dniem 22 lipca 2015 r., koncesja wygasła i stała się bezprzedmiotowa (dowód: zaświadczenie o wpisie do rejestru wytwórców energii w małej instalacji k. 42-42v akt admin.; decyzja znak: (...), k. 31a-31bv akt admin).

Pismem z 25 września 2015 r. Prezes URE zawiadomił B. F. o zakończeniu postępowania w przedmiocie wydania przedsiębiorcy świadectwa pochodzenia dla energii wytworzonej w elektrowni wodnej w G., w okresie od 1 kwietnia do 30 kwietnia 2015 r. w ilości 54,684 MWh. Jednocześnie organ poinformował przedsiębiorcę o prawie do zapoznania się z zebrany materiałem dowodowym i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz złożenia ewentualnych dodatkowych uwag i wyjaśnień (dowód: zawiadomienie, k. 47 akt admin).

Prezes URE nie uwzględnił wniosku przedsiębiorcy i postanowieniem z 29 grudnia 2015 r. odmówił wydania świadectwa pochodzenia. Orzeczenie to zostało zaskarżone w niniejszym postępowaniu sądowym.

Powyżej opisany stan faktyczny nie był między stronami sporny i został ustalony w oparciu o wyżej przywołane dowody z dokumentów, zgromadzonych w toku postępowania administracyjnego i sądowego. Dowody te nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić im wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Kluczową kwestią sporną był charakter prawny decyzji, stwierdzającej wygaśnięcie pozwolenia wodnoprawnego, a w konsekwencji, czy w okresie, w którym wytworzona została energia elektryczna objęta wnioskiem powoda o wydanie świadectwa pochodzenia, przedsiębiorca dysponował ważnym pozwoleniem wodnoprawnym na piętrzenie wód rzeki R. do celów energetycznych.

Stosownie do art. 186 ust. 3 ustawy OZE w sprawach związanych z wydaniem świadectw pochodzenia dla energii elektrycznej wytworzonej przed dniem wejścia w życie rozdziału 4 (tj. przed dniem 1 lipca 2016 r.), stosuje się przepisy dotychczasowe oraz art. 9e¹ ustawy zmienianej w art. 179 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 PE, świadectwo pochodzenia jest potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w instalacji odnawialnego źródła energii. Świadectwo pochodzenia wydaje Prezes URE (ust. 1a) i zawiera ono w szczególności (ust. 2):

- 1) nazwę i adres przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii;
- 2) określenie lokalizacji, rodzaju i mocy odnawialnego źródła energii, w którym energia elektryczna została wytworzona;
- 3) dane dotyczące ilości energii elektrycznej objętej świadectwem pochodzenia i wytworzonej w określonym odnawialnym źródle energii;
- 4) określenie okresu, w którym energia elektryczna została wytworzona;
- 5) wskazanie podmiotu, który będzie organizował obrót prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia;
- 6) kwalifikację odnawialnego źródła energii do źródła, o którym mowa w art. 9a ust. 8f.

W myśl art. 9e ust. 3 PE, świadectwo pochodzenia wydaje Prezes URE na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego, zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii, złożony za pośrednictwem operatora systemu elektroenergetycznego, na którego obszarze działania znajduje się odnawialne źródło energii określone we wniosku, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku. Do wydawania świadectw pochodzenia stosuje się odpowiednio przepisy KPA o wydawaniu zaświadczeń. W myśl art. 217 § 1-3 KPA, organ administracji publicznej wydaje zaświadczenie na żądanie osoby ubiegającej się o zaświadczenie, przy czym zaświadczenie wydaje się, jeżeli:

- 1) urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego wymaga przepis prawa,
- 2) osoba ubiega się o zaświadczenie ze względu na swój interes prawny w urzędowym potwierdzeniu określonych faktów lub stanu prawnego.

Zaświadczenie powinno być wydane bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie siedmiu dni. Natomiast stosownie do art. 218 KPA, w przypadkach, o których mowa w art. 217 § 2 pkt 2, organ administracji publicznej obowiązany jest wydać zaświadczenie, gdy chodzi o potwierdzenie faktów albo stanu prawnego, wynikających z prowadzonej przez ten organ ewidencji, rejestrów bądź z innych danych znajdujących się w jego posiadaniu (§ 1). Organ administracji publicznej, przed wydaniem zaświadczenia, może przeprowadzić w koniecznym zakresie postępowanie wyjaśniające (§ 2). W art. 219 KPA przewidziano zaś, że odmowa wydania zaświadczenia bądź zaświadczenia o treści żądanej przez osobę ubiegającą się o nie następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie.

Postępowanie zaświadczeniowe, a jest nim postępowanie o wydanie świadectwa pochodzenia, nie jest postępowaniem administracyjnym w rozumieniu art. 1 pkt 1 KPA, lecz ma jedynie charakter administracyjny. Jest to postępowanie uproszczone i w znacznym stopniu odformalizowane. Przywoływany już art. 9e ust. 3 PE stanowi, że przepisy KPA o wydawaniu zaświadczeń stosuje się do wydawania świadectw pochodzenia „odpowiednio”, natomiast art. 218 § 2 KPA upoważnia organ administracji do przeprowadzenia, przed wydaniem zaświadczenia, postępowania wyjaśniającego jedynie „w koniecznym zakresie”. Tym samym, prowadzenie postępowania wyjaśniającego w niniejszej sprawie możliwe jest tylko w ograniczonym zakresie, który jest węższy niż ma to miejsce w klasycznym postępowaniu administracyjnym. Oznacza to, że nie prowadzi się w nim standardowego postępowania dowodowego. Z uwagi na to, że Prezes URE nie dysponuje w tym postępowaniu z urzędu wszystkimi danymi, które pozwoliłyby mu na wydanie świadectwa pochodzenia, chociażby co do wolumenu energii elektrycznej wytworzonej w okresie objętym wnioskiem w instalacji odnawialnego źródła energii, to w zakresie koniecznym do rozpoznania wniosku, organ musi mieć możliwość potwierdzenia podstawowej okoliczności, jaką jest status instalacji wytwórczej jako odnawialnego źródła energii. W ocenie tutejszego Sądu, w sprawie o wydanie tzw. „zielonego certyfikatu” Prezes URE jest także uprawniony do dokonania ustaleń, czy energia elektryczna objęta wnioskiem została wytworzona zgodnie z przepisami prawa i warunkami określonymi w koncesji. Organ regulacyjny może zatem w ramach postępowania wyjaśniającego

dokonać weryfikacji wniosku w szczególności w zakresie tego, czy wnioskodawca posiada koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej (ewentualnie czy jest wpisany do rejestru wytwórców energii w małej instalacji) oraz czy energia wytworzona została zgodnie z warunkami tej koncesji, jak również czy przedsiębiorca posiada inne wymagane przepisami prawa koncesje, pozwolenia, zezwolenia oraz czy w procesie wytwórczym nie naruszył obowiązujących uregulowań prawnych. W analizowanej sprawie ów obowiązek kontrolny organu dotyczy, między innymi, wymogu posiadania przez powoda ważnego pozwolenia wodnoprawnego. Zgodnie z warunkiem 2.3.2. udzielonej powodowi koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii, obowiązującej w okresie objętym wnioskiem o wydanie świadectwa pochodzenia, koncesjonariusz był zobowiązany do przestrzegania przepisów ustawy – Prawo wodne, a w szczególności do posiadania pozwoleń wodnoprawnych. Prezes mógł więc zażądać od przedsiębiorcy przedstawienia pozwolenia wodnoprawnego na korzystanie z wód rzeki R. do celów energetycznych, aktualnego na okres objęty wnioskiem.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672 j.t.; dalej: POŚ), powszechne korzystanie ze środowiska przysługuje z mocy ustawy każdemu i obejmuje korzystanie ze środowiska, bez użycia instalacji, w celu zaspokojenia potrzeb osobistych oraz gospodarstwa domowego, w tym wypoczynku oraz uprawiania sportu, w zakresie:

1) wprowadzania do środowiska substancji lub energii;

2) innych niż wymienione w pkt 1 rodzajów powszechnego korzystania z wód w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne.

Według ust. 3, zwykłym korzystaniem ze środowiska jest takie korzystanie wykraczające poza ramy korzystania powszechnego, co do którego ustawa nie wprowadza obowiązku uzyskania pozwolenia, oraz zwykle korzystanie z wody w rozumieniu przepisów ustawy - Prawo wodne. Natomiast zgodnie z ust. 2, korzystanie ze środowiska wykraczające poza ramy korzystania powszechnego może być, w drodze ustawy, obwarowane obowiązkiem uzyskania pozwolenia, ustalającego w szczególności zakres i warunki tego korzystania, wydanego przez właściwy organ ochrony środowiska.

W art. 31 ustawy z 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne określono ogólne zasady korzystania z wód wskazując, że korzystanie z wód polega na ich używaniu na potrzeby ludności oraz gospodarki (ust. 1) i może być korzystaniem powszechnym, zwykłym lub szczególnym (ust. 3). Stosowanie zaś do art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, na szczególne korzystanie z wód wymagane jest pozwolenie wodnoprawne. Natomiast według art. 37 pkt 5 i ustawy, szczególnym korzystaniem z wód jest korzystanie wykraczające poza korzystanie powszechne lub zwykłe, w szczególności korzystanie z wód do celów energetycznych, w tym związanych z uruchomieniem i prowadzeniem elektrowni wodnej. Na tego rodzaju korzystanie z wód wymagane jest pozwolenie z uwagi na to, że w największym stopniu ingeruje ono w stan wód i stanowi największe zagrożenie dla ich jakości oraz ilości. Pozwolenia wodnoprawne są instrumentami pozwalającymi właściwym organom administracji publicznej na określenie warunków korzystania z wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenie kontroli w tym zakresie. Celem wprowadzenia systemu pozwoleń jest racjonalizacja korzystania z wód, ograniczenie ich zanieczyszczenia, zapewnienia ich odpowiedniej jakości oraz zależnych od nich ekosystemów wodnych poprzez określenie sposobów wykorzystywania wód, zwłaszcza ilości wody pobieranej oraz rodzajów i ilości substancji wprowadzanych (ścieków) do wód i gruntów (M. Kałużny, Prawo wodne. Komentarz, LEX).

Z przywołanych przepisów prawa oraz warunku 2.3.2. udzielonej powodowi koncesji wynika zatem, że – wbrew temu co sugeruje powód - legitymowanie się przez wytwórcę jedynie koncesją na wytwarzanie energii elektrycznej w elektrowni wodnej nie może stanowić wystarczającej i skutecznej podstawy do żądania wydania na jego rzecz świadectwa pochodzenia. Z uwagi na profil wykonywanej działalności gospodarczej w okresie, którego dotyczy wniosek o wydanie świadectwa, przedsiębiorca musiał bowiem dysponować również ważnym pozwoleniem wodnoprawnym. W niniejszej sprawie warunek ten nie został jednak spełniony.

Poza sporem jest, że decyzją z 20 października 2004 r. Starosta (...) udzielił powodowi pozwolenia wodnoprawnego na korzystanie z wód rzeki R. do celów energetycznych, które to pozwolenie było ograniczone czasowo do dnia

30 listopada 2014 r. Wprawdzie wnioskiem datowanym na dzień 10 listopada 2014 r. przedsiębiorca wystąpił o „przedłużenie pozwolenia”, niemniej jednak do końca kwietnia 2015 r. nowe pozwolenie wodnoprawne nie zostało wydane (wniosek o wydanie świadectwa pochodzenia dotyczy natomiast okresu od 1 do 30 kwietnia 2015 r.).

W tej sytuacji, pierwszorzędne znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy ma - sporna między stronami i niejednolicie rozstrzygana, zarówno w orzecznictwie sądownoadministracyjnym, jak i w doktrynie - kwestia charakteru prawnego decyzji wygaszającej pozwolenie wodnoprawne i jej wpływu na ocenę posiadania przez powoda pozwolenia wodnoprawnego w okresie, w którym została wytworzona energia elektryczna objęta wnioskiem o wydanie świadectwa pochodzenia.

Przepis art. 135 PW formułuje przesłanki prawne wygaśnięcia pozwolenia wodnoprawnego, do których należą:

- 1) upływ okresu, na który pozwolenie było wydane;
- 2) zrzeczenie się przez zakład uprawnień ustalonych w tym pozwoleniu;
- 3) nie rozpoczęcie przez zakład wykonywania urządzeń wodnych w terminie 3 lat od dnia, w którym pozwolenie wodnoprawne na wykonanie tych urządzeń stało się ostateczne;
- 4) sytuacja, w której inwestor, w ramach realizacji przedsięwzięcia w zakresie dróg publicznych, nie rozpoczął wykonywania urządzeń wodnych w terminie 6 lat od dnia, w którym pozwolenie wodnoprawne na wykonanie tych urządzeń stało się ostateczne.

Z kolei według art. 138 ust. 1 PW, stwierdzenie wygaśnięcia, cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia wodnoprawnego następuje z urzędu lub na wniosek strony, w drodze decyzji.

W ocenie Sądu, z wyżej wymienionych przepisów Prawa wodnego wynika, że skutek wygaśnięcia pozwolenia wodnoprawnego następuje automatycznie z mocy samego prawa, między innymi z upływem czasu, na jaki pozwolenie zostało wydane. Wskazuje na to oczywista, jasna wykładnia gramatyczna art. 135 PW, której nie przeczy bynajmniej treść art. 138 ust. 1 PW. Ostatni ze wskazanych przepisów stanowi jedynie, że potwierdzenie wygaśnięcia uprawnień wynikających z pozwolenia wodnoprawnego następuje w drodze decyzji administracyjnej. Należy przy tym zauważyć, że w art. 138 ust. 1 PW mowa jest o trzech rodzajach decyzji, które mają różny charakter prawny. O ile decyzje o cofnięciu lub ograniczeniu pozwolenia wodnoprawnego mają charakter konstytutywny, ponieważ tworzą nowy stan prawny i wywołują skutki prawne ex nunc (tj. na przyszłość, od dnia, w którym decyzja stanie się ostateczna), o tyle decyzja stwierdzająca wygaśnięcie pozwolenia wodnoprawnego potwierdza jedynie istniejący już stan prawny, a nie tworzy go, wywołując skutki prawne ex tunc (a więc wstecz od dnia, w którym ziszcili się przesłanki wygaśnięcia decyzji), co zdaniem Sądu przemawia za jej deklaratoryjnym charakterem (podobnie: NSA w uzasadnieniu uchwały siedmiu sędziów z 12 grudnia 2011 r., sygn. akt II OPS 2/11; uzasadnienie wyroku WSA w Gdańsku z 18 maja 2016 r., sygn. akt II SA/Gd 88/16; uzasadnienie wyroku NSA z 20 listopada 2008 r., sygn. akt II GSK 515/08; uzasadnienie wyroku WSA w Gdańsku z 20 listopada 2013 r., sygn. akt II SA/Gd 696/13, uzasadnienie wyroku WSA w Gdańsku z 20 maja 2010 r., sygn. akt II SA/Gd 219/10; M. Jaśkowska, Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego. Komentarz do art. 162 KPA, LEX; K. Klonowski [w:] red. H. Knysiak–Molczyk, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz do art. 162 KPA, LEX; G. Łaszczyca, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Tom II. Komentarz do art. 104-269, LEX; D. Pikor, Wygaśnięcie pozwolenia wodnoprawnego, LEX; T. Lewandowski, Wygaśnięcie decyzji administracyjnej, LEX; K. Szuma [w:] red. B. Rakoczy, Prawo wodne. Komentarz do art. 135 ustawy, LEX). Wygaśnięcie decyzji następuje ex lege, natomiast rolą aktu deklaratoryjnego jest jedynie stwierdzenie, że taki skutek prawny zaistniał. Celem wydania decyzji wygaszającej jest potwierdzenie istnienia lub nieistnienia określonych praw lub obowiązków wynikających z pozwolenia wodnoprawnego. Służy to zagwarantowaniu pewności obrotu prawnego tym bardziej, że w konkretnych sytuacjach mogą wystąpić wątpliwości np. odnośnie daty wygaśnięcia pozwolenia wskutek upływu czasu, lub wątpliwości co do przyczyny jego wygaśnięcia w przypadku jednoczesnego wystąpienia kilku przesłanek z art. 135

PW, które powinny zostać wyjaśnione właśnie w decyzji stwierdzającej wygaśnięcie pozwolenia (por. uzasadnienie wyroku WSA w Gdańsku z 20 maja 2010 r., sygn. akt II SA/Gd 219/10).

Niezależnie więc od tego, czy stwierdzono wygaśnięcie pozwolenia wodnoprawnego czy też nie, z upływem okresu, na który zostało ono wydane, podmiot na rzecz którego wydano pozwolenie traci wynikające z niego uprawnienia. Oceny tej nie zmienia fakt, że zgodnie z art. 138 ust. 2 PW, decyzją o wygaśnięciu lub cofnięciu można także nałożyć obowiązek usunięcia negatywnych skutków w środowisku wynikających z wykonywania pozwolenia wodnoprawnego lub powstałych w wyniku działalności prowadzonej niezgodnie z warunkami określonymi w pozwoleniu wodnoprawnym oraz określić zakres i termin wykonania tego obowiązku. Decyzja wygaszająca może mieć bogatszą treść niż tylko stwierdzenie wystąpienia skutku w postaci wygaśnięcia pozwolenia wodnoprawnego, przy czym nałożenie nią dodatkowych obowiązków ma charakter fakultatywny, a okoliczność ta nie wpływa na ocenę charakteru prawnego samej decyzji wygaszającej.

Odnosząc powyższe rozważania do okoliczności niniejszej sprawy Sąd Okręgowy stwierdza, że pozwolenie wodnoprawne na korzystanie z wód rzeki R. do celów energetycznych, udzielone powodowi decyzją z 20 października 2004 r., zostało wydane do dnia 30 listopada 2014 r. Tym samym, z upływem tego terminu pozwolenie wygasło, zaś fakt wydania decyzji wygaszającej dopiero 20 listopada 2015 r., nie ma w tym wypadku żadnego znaczenia wobec tego, że decyzja ta ma jedynie charakter deklaratoryjny. Skoro więc od 1 grudnia 2014 r. powód nie dysponował nowym pozwoleniem wodnoprawnym, a mimo to nadal prowadził działalność, polegającą na wytwarzaniu energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii – elektrowni wodnej w G., to wykonywał tę działalność w sposób ewidentnie sprzeczny z przepisami Prawa wodnego oraz warunkami udzielonej mu koncesji.

Kwestia przyczyn niewydania na rzecz powoda nowego pozwolenia wodnoprawnego przed upływem czasu, na jaki zostało wydane poprzednie pozwolenie, wykracza poza ramy przedmiotowego postępowania. Jedyne na marginesie Sąd pragnie zauważyć, że z materiałów będących w jego dyspozycji wynika, że powód złożył wniosek o przedłużenie pozwolenia wodnoprawnego pismem z 10 listopada 2014 r. (k. 35 akt administracyjnych), a więc na zaledwie dwadzieścia dni przed upływem okresu ważności dotychczasowego pozwolenia. Nadto, dnia 13 listopada 2014 r., na podstawie art. 24 § 1 pkt 4 KPA, Starosta (...) wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w S. o wyznaczenie innego starosty do załatwienia sprawy dotyczącej wniosku przedsiębiorcy. Postanowieniem z 10 grudnia 2014 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w S. wyłączył osobę piastującą funkcję Starosty (...), od załatwienia sprawy, wyznaczając w jego miejsce Starostę (...). Natomiast pismem z 12 stycznia 2015 r. Starosta (...) wezwał powodowego przedsiębiorcę do uzupełnienia wniosku i dokumentacji wodnoprawnej w sprawie udzielania nowego pozwolenia wodnoprawnego z uwagi na jego niekompletność i nieścisłość. Zdaniem Sądu, we wskazanych czynnościach organów administracji publicznej, podejmowanych w ramach postępowania o wydanie pozwolenia nowego wodnoprawnego nie można dopatrzeć się zaniechań (zwłaszcza bezczynności organów czy przewlekłości postępowania), które skutkowały niewydaniem decyzji przed upływem terminu ważności dotychczasowego pozwolenia wodnoprawnego.

Reasumując, energia elektryczna wytworzona w instalacji powoda w okresie od 1 kwietnia do 30 kwietnia 2015 r. została wyprodukowana z naruszeniem prawa i warunków koncesji. Tym samym, w ocenie Sądu, odmowa przez Prezesa URE wydania świadectwa pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w instalacji powoda w rozpatrywanym okresie była jak najbardziej uzasadniona. Należy zgodzić się z pozwany, że wydanie świadectwa pochodzenia za okres, w którym powód wytwarzał energię elektryczną niezgodnie z obowiązującymi przepisami, byłoby równoznaczne z zalegalizowaniem przez Prezesa URE działalności gospodarczej prowadzonej z naruszeniem prawa.

W świetle zaprezentowanej powyżej argumentacji, zarzuty powoda należało uznać za bezzasadne. W konsekwencji, wobec braku podstaw do uwzględnienia zażalenia, na podstawie art. 479⁵³ § 1 KPC w zw. z art. 479⁵⁵ KPC, Sąd Okręgowy oddalił zażalenie.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 KPC zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że na koszty należne Prezesowi URE złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 1.440 zł, ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).

SSO Małgorzata Perdion - Kalicka